

Temat: Jak napisać rozprawkę?

Cele lekcji:

1. Uczeń wie, jak zbudowana jest rozprawka.
 2. Uczeń zna zasady tworzenia rozprawki.
- 1) Moi drodzy. Na dzisiejszych zajęciach zajmiemy się formą wypowiedzi nazywaną rozprawką. Rozprawka składa się ze wstępu, rozwinięcia, zakończenia, a jej zadaniem jest udowodnienie jakiejś myśli, tezy.
 - 2) Aby napisać rozprawkę trzeba znać podstawowe zasady jej tworzenia. Składa się ona bowiem z trzech części. Schemat rozprawki wygląda następująco:

1. Wstęp

Wstęp stanowi pierwszą część rozprawki, od niego należy rozpocząć jej pisanie. W tej części powinno się sformułować:

- tezę (twierdzenie), którą w dalszej części będziemy bronić lub udowadniać,
- hipotezę (przypuszczenie), co do którego nie mamy pewności, zatem rozważamy je, by ostatecznie ocenić jego słuszność.

Oprócz zaprezentowania stanowiska autora, we wstępie powinno się również określić problematykę pracy.

2. Rozwinięcie

Rozwinięcie to najbardziej obszerna część rozprawki. Powinna być bogata w argumenty i dowody popierające punkt widzenia autora. Jeśli mamy do czynienia z rozprawką z hipotezą, powinniśmy przeanalizować wszystkie argumenty „za” i „przeciw”. Każdy argument zasługuje na kilka zdań wyjaśniających, dodatkowo powinien go popierać pasujący przykład pochodzący ze źródła, np. zaczerpnięty z literatury.

Dobrym pomysłem jest rozpoczęcie pracy od sformułowania argumentów, których prawdziwość potwierdza się w dalszej kolejności. Najlepiej oczywiście zacząć od tych najsilniej potwierdzających założoną tezę. Nie powinno być ich jednak zbyt wiele - zaleca się, by argumentów było około dwóch-czterech.

3. Podsumowanie

W podsumowaniu powinny znaleźć się wnioski, sformułowane w taki sposób, by skłaniały odbiorcę do refleksji. Trzeba też uważać, by nie powtarzać tego, co było we wstępie. Jest to częsty błąd popełniany przez autorów, szczególnie jeśli chodzi o powielenie zawartej we wstępie tezy.

3) Zwroty pomocne przy pisaniu rozprawki:

Rozprawkę warto zacząć od jednego z poniższych zwrotów:

- Warto się zastanowić nad tym, czy...
- Czy prawdą jest, że...
- Zamierzam skupić się na...
- Na początku zastanowię się nad znaczeniem...
- Problem, który chciałabym poruszyć...
- Warto rozważyć...
- Powszechnie sądzi się, że...
- Celem moich rozważań jest...

Argumentacja:

- Swoje rozważania zacznę od...
- Punktem wyjścia do moich rozważań jest...
- Podam jeszcze jeden przykład...
- Chcę zaznaczyć, że...
- Przejdę do kolejnego zagadnienia...
- Z tego wynika, że...
- Jest to jeden z dowodów...
- Nie sposób nie zauważyć, że...
- Wszystko wskazuje na to, że...
- Należy nadmienić, że...
- Jak wynika z przytoczonych argumentów (faktów, dowodów), ...
- Z uwagi na...
- Zebrane tu przykłady potwierdzają ...
- Z tego również powodu...
- Przywołajmy zatem kolejny przykład...
- W świetle przedstawionych rozważań...

Wprowadzanie cytatów, czyichś sądów, opinii:

- Posłużę się tu przykładem z..., w którym mówi się o...
- Podobne stanowisko w tej sprawie zajmuje...
- Warto zwrócić uwagę również na opinię...
- Podobnych dowodów dostarczają nam przykłady wypowiedzi...
- Potwierdza to następujący fragment...
- Świadczy o tym następujący cytat: ...

Jak zakończyć rozprawkę?

- Podsumowując rozważania, stwierdzam, że...
- Z pełną odpowiedzialnością mogę powiedzieć, że...
- Wszystkie przedstawione przykłady wskazują/pozwalają sądzić, że...
- Myślę, że powyższe przykłady dowodzą, że
- Podsumowując,...
- Na zakończenie warto więc...
- Spróbujmy podsumować...

4) Mam nadzieję, że powyższe wskazówki pozwolą Wam z sukcesem zmierzyć się z tą formą wypowiedzi.

Pozdrawiam, Joanna Nowakowska